

Det kongelige Landbruks- og matdepartement

HØRING: ENDRING I ODELSLOVEN, KONSESJONSLOVEN OG JORDLOVEN – BESTEMMELSE

Det vises til høringsbrev av 05.02.2008 og høringsnotat.

Forslaget til endringer tar ifølge departementet sikte på å oppnå større forutberegnelighet, bedre målretting og forenkling. Om behovet for endringer uttaler departementet blant annet også at reglene om omfanget av odelsrett, om konsesjonsplikt og bo- og driveplikt har stor betydning for eierstrukturen i landbruket, men at de også har en distriktpolitisk dimensjon gjennom blant annet kommunenes muligheter til å hindre at helårsboliger blir brukt til fritidsformål. Denne lovgivningen forfølger et langsiktig mål ved å bidra til å sikre produktive arealer for framtidig matproduksjon og mål om å legge til rette for rasjonell, bærekraftig drift som kan gi grunnlag for verdiskaping. Ved siden av mål om øke bosettingen i distriktene er mål om å sikre kulturlandskapet sentralt.

Målet om å styrke og skjerpe bo- og driveplikten er det sentrale i lovendringene.

Det forslås to hovedgrep:

- Bo- og driveplikt blir selvstendige plikter som skal ivareta ulike samfunnsmessige mål; boplikten tar vare på ressurser, kulturlandskap og sikrer bosetting på eiendommer med bolighus. Driveplikten tar vare på produksjonsegenskapene på matproduserende arealer.
- Endre og samordne arealgrensene i konsesjonslov og odelslov. Konsesjonsplikt på bebygd eiendom: 25 daa fulldyrket eller overflatedyrket eller 100 daa totalt. For odlingsjord: 25 daa fulldyrket eller overflatedyrket eller 350 daa skog.

Os kommune uttaler følgende til endringsforslagene:

Kommunen er enig i å endre og samordne arealgrensene i konsesjonslov og odelslov. Det er spesielt viktig at det settes grenser for odlingsjord, slik at en kan fjerne de skjønsmessige kriteriene for når det oppstår tvil om odlingsjord.

Når det gjelder regler for konsesjonsvurdering slutter kommunen seg til at det fastsettes kriterier som skal vektlegges ved søknad om konsesjon på erverv av eiendom. Det bør i tillegg vektlegges om eier er skikket til å drive eiendommer. Det kan her vises til krav om

dyrevelferd og andre nye krav som settes til drift av for eksempel landbrukseiendom med husdyrhold.

Dersom en skal opprettholde priskontrollen, må dette komme inn i et vedtak om konsesjon. Dette vil føre til en mer konkret prisvurdering, og begrunnelse.

Muligheten til å søke om fritak fra boplikten faller bort. Den som erverver en konsesjonspliktig eiendom som det etter loven er knyttet boplikt til må enten bosette seg på eiendommen eller søke om konsesjon. Dette gjelder om ervervet er knyttet til arv eller skjer på annen måte.

Begrunnelsen for dette er at en vil en slippe de ofte ressurskrevende prosessene med behandling av slike søknader og ikke minst oppfølgingen av vedtakene. I mange tilfeller fører dette til ny søknad. En ønsker å fremtvinge en endelig avgjørelse på bosettingsforholdet så raskt som mulig etter et eierskifte.

Hensynet til bosetting i distriktene er en av hovedbegrunnelsene for boplikten. En forutsetning for bosetting at det finnes arbeid og levebrød enten ved at driften av eiendommen i seg selv kan kaste tilstrekkelig av seg eller at det finnes et relevant tilbud om arbeid i rimelig nærhet. Det kan ikke være ønskelig å fremtvinge dagpendling over lange avstander.

I mange tilfeller føler arvinger sterk følelsesmessig tilknytning til et bruk. De har tidligere vært nødt til å flytte ut og skaffe seg annet arbeid og kan ikke tilflytte bruket fordi dette ikke gir tilstrekkelig inntekt i seg og det ikke finnes relevant arbeidstilbud i rimelig nærhet. Det kan likevel være særs tungt å måtte selge eiendommen og dermed frata sine etterkommere muligheten til å kunne bosette seg der. I slike tilfeller vil det føles som eiendommen blir fratatt slekten ved ekspropriasjon. Hvis det derimot gis tidsmessig rom for å avklare dette i forhold til neste generasjon, vil dette føles langt lettere. Det vil fortsatt være mulig gjennom å sette betingelser å sikre at kulturlandskapet ikke forfaller og at bygninger blir holdt i stand.

Boplikt på utmarkseiendommer bør vurderes i hvert enkelt tilfelle. Det må legges vekt på beliggenhet, muligheter for bosted, størrelse og avkastningsevne. Generell boplikt på utmarkseiendom bør ikke innføres, idet dette vil føre til mange uheldige konsekvenser både for søker og kommunen.

Os, 5. mai 2008

Med vennlig hilsen

Arne Grue
ordfører

Jon Ola Kroken
rådmann